

PROTOKÓŁ
posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP
Uniwersytet Śląski w Katowicach
13 kwietnia 2018 r.

W posiedzeniu udział wzięli:

Członkowie UKF KRUP:

- 1) dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM - UWM w Olsztynie -przewodniczący,
- 2) dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. nadzw. - UKW w Bydgoszczy,
- 3) prof. dr hab. Michał Daszykowski - Uniwersytet Śląski,
- 4) prof. dr hab. Danuta Dziawgo - Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- 5) prof. dr hab. Waldemar Gos - Uniwersytet Szczeciński,
- 6) dr hab. Jerzy Halicki, prof. UwB - Uniwersytet w Białymstoku,
- 7) prof. dr hab. Wiesława Miemiec - Uniwersytet Wrocławski,
- 8) dr hab. Andrzej Pieczyński, prof. UZ - Uniwersytet Zielonogórski,
- 9) prof. dr hab. Jacek Popiel - Uniwersytet Jagielloński,
- 10) prof. dr hab. Janusz Słodczyk - Uniwersytet Opolski,
- 11) prof. dr hab. Mirosław Szreder - Uniwersytet Gdański,
- 12) dr hab. Grzegorz Ślusarz, prof. UR - Uniwersytet Rzeszowski,
- 13) prof. dr hab. Andrzej Tarlecki - Uniwersytet Warszawski,
- 14) dr hab. Grzegorz Urbanek, prof. UŁ - Uniwersytet Łódzki,
- 15) prof. UAM dr hab. Tadeusz Wallas - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- 16) prof. dr hab. Jerzy Węclawski - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
- 17) dr hab. Barbara Zbroińska, prof. UJK - Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Zaproszeni goście:

- 1) dr hab. Sebastian Skuza - Podsekretarz stanu MNiSzW,
- 2) Jarosław Oliwa - Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów MNiSzW,

Obecni byli również:

- 1) prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk - JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach,
- 2) prof. UŚ dr hab. Krystyna Doktorowicz – Dziekan Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach,
- 3) prof. UW dr hab. Anna Giza-Poleszczuk - Prorektor ds. rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego,
- 4) dr Agnieszka Skołučka - kanclerz Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach,
- 5) mgr Urszula Ziegler - kwestor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Otwierając kolejne posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP, przewodniczący, dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM serdecznie powitał zebranych, a w szczególności gości Komisji: dr. hab. Sebastiana Skuzę - Podsekretarza Stanu w MNiSzW i Jarosława Oliwę - Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów MNiSzW. Następnie przekazał głos prof. dr. hab. Andrzejowi Kowalczykowi – JM Rektorowi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk powitał zebranych w murach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w przededniu obchodów 50-lecia istnienia Uczelni. Następnie JM Rektor omówił historię powstania, strukturę organizacyjną oraz profil działalności Uniwersytetu. Kończąc wystąpienie życzył owocnych obrad Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM w imieniu Komisji pogratulował Michałowi Daszykowskiemu (Prorektor Uniwersytetu Śląskiego) uzyskania tytułu profesora nauk chemicznych.

Przewodniczący przedstawił porządek obrad Komisji i przeszedł do realizacji pierwszego punktu: *Informacja o aktualnym stanie procedowania ustawy 2.0 i najważniejsze zmiany (zwłaszcza dotyczące finansowych aspektów) dokonane w projekcie.*

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM przedstawił prezentację pt. „*Wybrane aspekty finansowania uczelni w projekcie ustawy 2.0*” przygotowaną na podstawie przyjętych przez Komisję uwag i propozycji - przekazanych za pośrednictwem KRUP do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący zaznaczył, że większość opracowanych przez Komisję postulatów została uwzględniona w projekcie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dotyczy to następujących spraw:

- 1) gwarancja wzrostu nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe (art. 384 projektu ustawy),
- 2) dotacja badawczo-dydaktyczna została zastąpiona kategorią subwencji (art. 367 ust 2 projektu ustawy),
- 3) zwiększenie maksymalnego poziomu dodatku zadaniowego do 80% sumy wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego pracownika (art. 138 ust.3 projektu ustawy),
- 4) złagodzenie skutków finansowych wprowadzania minimalnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich (art. 137 ust 1 i 2 projektu ustawy),
- 5) zwiększenie rocznego wymiaru godzin dydaktycznych pracowników zatrudnionych na stanowisku lektora lub instruktora do 540 godzin (art. 127 ust 2 pkt 3),
- 6) zmniejszenie wysokości wynagrodzenia członków rady uczelni (art. 22 ust 4),
- 7) odstąpienie od obligatoryjnego wydłużenia studiów niestacjonarnych (art. 65 ust 1 pkt 4).

Przewodniczący UKF zwrócił uwagę, że w projekcie ustawy nie został uwzględniony wielokrotnie zgłaszany postulat mówiący o tym, żeby uczelnie podległy powszechnie obowiązującym zasadom tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Utrzymany został również zapis dotyczący niezmiennych przez cały okres studiów opłat wnoszonych przez studentów. Wyłączono jedynie opłaty za zajęcia nieobjęte programem studiów i opłaty za korzystanie z domów studenckich i stołówek akademickich.

Podsumowując wystąpienie dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM stwierdził, że uwzględnienie większości zgłaszanych przez środowisko akademickie, w tym przez UKF postulatów świadczy o dużej otwartości Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Prezentacja pt. „*Wybrane aspekty finansowania uczelni w projekcie ustawy 2.0*” stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Następnie głos zabrał dr hab. Sebastian Skuza, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Minister S. Skuza potwierdził, że w efekcie długich negocjacji z Ministerstwem Finansów dotacja budżetowa będzie uczelniom przekazywana w formie subwencji. Subwencja objęłaby dwa - dotychczas największe - strumienie finansowe: dotację podstawową zapisaną w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz dotację statutową gwarantowaną przez ustawę *O zasadach finansowania nauki*. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem odpowiednich aktów wykonawczych. Zdaniem Ministra uczelnie powinny otrzymywać jeden nieoznaczony strumień finansowy do wykorzystania według aktualnych potrzeb z zachowaniem celów ustawowych i statutowych.

Przedmiotem międzyresortowych negocjacji była również kwestia waloryzacji środków przeznaczanych na finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki. W pierwszej wersji Ministerstwo Finansów sprzeciwiało się jakiegokolwiek waloryzacji twierdząc, że środki powinny być przyznawane co roku uznaniową decyzją Rady Ministrów i Sejmu. Dr hab. Sebastian Skuza z przykrością stwierdził, że mimo długich negocjacji nie udało się odnieść waloryzacji środków bezpośrednio do wysokości nominalnego PKB. Zawarty został jednak kompromis polegający na tym, że całość środków budżetowych przeznaczonych na naukę i szkolnictwo wyższe będzie podlegała waloryzacji w oparciu o stałe, zapisane w ustawie wskaźniki. Wstępne kalkulacje wskazują, że już w 2019 roku nastąpi wzrost nakładów o ok. 700 mln złotych. Istotną sprawą jest również to, że bazą wyjściową waloryzacji będzie kwota z 2018 roku powiększona o zgromadzone rezerwy.

Minister S. Skuza poinformował również, że oprócz corocznej waloryzacji środków przeznaczanych na naukę i szkolnictwo wyższe udało się wynegocjować dla uczelni obligacje skarbowe o wartości 3 mld złotych. Papiery wartościowe byłyby przekazane uczelniom na zwiększenie kapitału zakładowego z przeznaczeniem na inwestycje. Planuje się emisję obligacji z dwuletnim okresem zapadalności. Podsekretarz Stanu dodał również, że prowadzi z Ministerstwem Finansów negocjacje, aby uczelnie mogły przeznaczać część środków z obligacji na finansowanie działalności badawczo-rozwojowej.

Następnie dr hab. Sebastian Skuza poinformował, że trwająca procedura odwołań od wyników oceny parametrycznej jednostek naukowych wpływa na termin podziału dotacji podstawowej. Dodał również, że dotacja na 2018 rok powinna być wyższa o ok. 2% w stosunku do kwoty z roku poprzedniego.

Odnosząc się do kwestii minimalnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich Minister S. Skuza podziękował za zwrócenie uwagi na finansowe konsekwencje, jakie wywołałoby utrzymanie pierwotnych zapisów ustawy. Zmiany wprowadzone 23 marca br. znacząco te skutki złagodzą.

Minister powiedział również, że całkowicie zgadza się z postulatem stosowania w uczelniach ogólnych zasad naliczania odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Dodał, że Ministerstwo zdaje sobie sprawę, że stosowane obecnie przepisy są mocno krzywdzące dla uczelni, jednak jakakolwiek zmiana w tym zakresie wymaga zgody związków zawodowych.

Odchodząc od finansowych aspektów projektu ustawy dr hab. Sebastian Skuza stwierdził, że największe emocje wzbudzają nadal dwie, zaproponowane w projekcie kwestie: wzmocnienie władzy rektorów i rada uczelni. Minister powiedział, że on sam jest zwolennikiem silnej władzy wykonawczej ze zwiększoną odpowiedzialnością.

Następnie Podsekretarz Stanu w MNiSzW ustosunkował się do kwestii korzystania przez nauczycieli akademickich z 50% kosztów uzyskania przychodów. S. Skuza poinformował,

że do Ministerstwa wpłynęła prośba o interpretację, czy pracownicy zatrudnieni na stanowiskach dydaktycznych mogą korzystać z ww. rozwiązania, ponieważ w znowelizowanej ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych nie jest to dokładnie wyartykułowane.

W efekcie konsultacji międzyresortowych Minister Finansów wydał pisemne stanowisko, że wszyscy pracownicy wymienieni w art. 108 obecnej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym mają prawo do korzystania z 50% kosztów uzyskania przychodów.

Minister S. Skuza powiedział, że nie zdawał sobie sprawy, że sposób rozliczania i ewidencjonowania przez nauczycieli akademickich działalności dającej prawo do korzystania z 50% kosztów uzyskania przychodów wzbudza tyle kontrowersji. O problemie dowiedział się na posiedzeniu KRUP, gdzie podjęto próbę przyjęcia regulaminu określającego zasady ewidencji i rozliczania aktywności podlegających prawom autorskim. Minister zaznaczył, że nie wyobraża sobie innego sposobu niż stosowanego dotychczas oświadczenia o procentowym udziale prac podlegających prawu autorskiemu. Zwrócił się również z prośbą o przesłanie do Ministerstwa interpretacji Krajowej Informacji Skarbowej oraz izb skarbowych, które wypowiedziały się w powyższej sprawie.

Dr hab. Grzegorz Ślusarz, prof. UR odczytał konkluzję interpretacji, którą w powyższej sprawie otrzymał Uniwersytet Rzeszowski: „*reasumując prezentowany przez wnioskodawcę procentowy udział wynagrodzenia nie stwarzał w poprzednim stanie prawnym, ani nie stwarza obecnie możliwości zastosowania 50% kosztu uzyskiwania przychodu*”. Prorektor zaznaczył, że izby skarbowe interpretują to w ten sposób, że należy podawać konkretne kwoty i od tych kwot liczyć 50%. Prof. G. Ślusarz stwierdził, że takie rozwiązanie jest praktycznie niemożliwe.

Prof. dr hab. Danuta Dziawgo (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) zaproponowała, żeby wielkość prac objętych prawem autorskim określić procentowo i zapisać to w nowej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Przewodniczący UKF zadeklarował, że Komisja przekaze do Ministerstwa swoje stanowisko w tej sprawie. Następnie, korzystając z obecności Ministra S. Skuzy otworzył dyskusję nt. projektu ustawy 2.0.

Prof. dr hab. Jacek Popiel (Uniwersytet Jagielloński) zwrócił uwagę, że w projekcie ustawy bardzo niepokojący jest brak zapisu dotyczącego ustania stosunku pracy mianowanych nauczycieli akademickich. W obecnie obowiązującej ustawie jest to określone w stosunku do profesorów tytularnych - 70 lat, oraz dla pozostałych nauczycieli akademickich - 67 lat. Brak tego zapisu nie będzie sprzyjać rozwojowi uczelni i rozwiązanie to nie będzie miał charakteru projakościowego, który jest bardzo wyraźnie akcentowany w przeprowadzanej reformie szkolnictwa wyższego i nauki.

Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego zwrócił również uwagę na ograniczenie biernego i czynnego prawa wyborczego oraz prawa do zasiadania w ciałach kolegialnych w stosunku do osób, które ukończyły 65. rok życia.

Minister S. Skuza wyjaśnił, że zapis dotyczący ustania stosunku pracy dotyczy pracowników mianowanych, a taki rodzaj nawiązywania stosunku pracy nie występuje w projekcie nowej ustawy. Należy również pamiętać, że kwestia przejścia na emeryturę jest prawem, a nie obowiązkiem pracownika.

Prof. dr hab. Wiesława Miemieć (Uniwersytet Wrocławski) zapytała, dlaczego w przepisach wprowadzających art. 91 kiedy się nowelizuje przepisy ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wprowadza się art. 9a ust. 2 i wpisuje się, że *deliktem będzie wydatkowanie subwencji niezgodnie z przeznaczeniem*. Zapis ten jest sprzeczny

z informacją, że uczelnie będą same decydowały o tym, na jaki cel wykorzystają środki przyznane w ramach subwencji.

Minister Sebastian Skuza wyjaśnił, że jest to delikt trudno wyobrażalny, aczkolwiek nie niemożliwy, że uczelnia wydatkuje środki niezgodnie z ustawą i ze statutem. Dotyczy on np. przypadku, gdy NIK stwierdziłaby, że poniesione wydatki nie mają nic wspólnego z nauką czy szkolnictwem wyższym oraz nie mieszczą się w zadaniach własnych i zleconych uczelni.

Prof. dr hab. Danuta Dziawgo (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) zapytała czy w związku z tym, że uczelnie będą otrzymywały środki w jednym strumieniu finansowym zmieni się (uprości) sposób sprawozdawania z ich wykorzystania.

Minister S. Skuza odpowiedział, że, m.in. na potrzeby Unii Europejskiej uczelnie nadal będą składały oddzielne sprawozdanie PNT-01 dotyczące działalności badawczo-rozwojowej.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM serdecznie podziękował Ministrowi Sebastianowi Skuzie za wystąpienie i doprecyzowanie kwestii dotyczących finansowych aspektów projektu ustawy 2.0. Przewodniczący UKF wyraził również nadzieję na udział Ministra w kolejnych posiedzeniach Komisji.

Przewodniczący udzielił głosu prof. UŚ dr hab. Krystynie Doktorowicz. Dziekan Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego opowiedziała o obiekcie, w którym odbywały się obrady UKF oraz przybliżyła strukturę i profil działalności kierowanego przez nią Wydziału.

Następnie dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM poprosił o zabranie głosu Jarosława Oliwę - Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów MNiSzW.

Dyrektor Jarosław Oliwa uznał, że biorąc pod uwagę szczegółową wypowiedź Ministra Sebastiana Skuzy ograniczy się do jej krótkiego uzupełnienia. Jarosław Oliwa zaznaczył, że zastąpienie dotacji podstawowej subwencją było autorskim pomysłem Ministra Sebastiana Skuzy.

Dyrektor omówił zmiany wprowadzone do inicjatywy doskonałości, w ramach której uczelnie mogą uzyskać minimum 10% subwencji przez 6 lat (do tej pory było do 10%). Dodano również tzw. „nagrodę pocieszenia” w wysokości 2% subwencji uczelniom, które będą spełniały kryteria inicjatywy doskonałości, jednak nie znajdują się w gronie 10 beneficjentów. Ponadto uczelnie, które po 6 latach nie uzyskają przedłużenia finansowania otrzymają równowartość 2% subwencji przez kolejne 6 lat.

W przypadku Regionalnej Inicjatywy Doskonałości nie nastąpiły większe zmiany. W ramach tej inicjatywy do podziału będzie 108 mln zł w 12 regionach, w trzech grupach nauk w każdym regionie.

Dyrektor Oliwa uzupełnił, że warunkiem uczestnictwa w inicjatywach doskonałości będzie prowadzenie w uczelniach szkół doktorskich. 100% uczestników tych szkół będzie otrzymywało stypendia zawierające składki na ubezpieczenia społeczne.

Dyrektor poinformował również, że:

- od 2020 roku rachunki uczelni będą prowadzone w Banku Gospodarstwa Krajowego (subwencja, dotacja na świadczenia pomocy materialnej, dotacja na stwarzanie warunków niepełnosprawnym),
- kierunki lekarskie na uczelniach nadzorowanych przez MNiSzW będą finansowane przez to Ministerstwo (kierunki na uczelniach posiadających szpital kliniczny były dotąd finansowane przez Ministerstwo Zdrowia).

Dyrektor J. Oliwa zwrócił uwagę, że obecnie zauważalna jest tendencja do zwiększania limitów przyjęć studentów na kierunkach lekarskich, ze względu na to, że Polska ma najniższy wskaźnik liczby lekarzy w Unii Europejskiej. Ten kierunek studiów jest zatem traktowany jako priorytetowy.

W dalszej części wystąpienia Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów MNiSzW szczegółowo omówił mechanizm waloryzacji nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe.

Prof. dr hab. Andrzej Tarlecki (Uniwersytet Warszawski) zapytał, czy znane są zasady podziału dotacji na 2019 rok.

Dyrektor Jarosław Oliwa w odpowiedzi poinformował, że podział dotacji na rok 2018 nastąpi według dotychczas obowiązującego algorytmu. Jeżeli zaś chodzi o rok 2019, to rozpoczęto prace związane z przyjęciem nowych kryteriów podziału środków. Więcej na ten temat będzie można powiedzieć jesienią.

Dr hab. Anna Giza-Poleszczuk, prof. UW zwróciła uwagę, że aby zachować projakościowy charakter reformy nauki i szkolnictwa wyższego należałoby zwiększyć znaczenie działalności badawczej w algorytmie podziału dotacji.

Dyrektor Jarosław Oliwa przypomniał, że w obecnie obowiązującym algorytmie podziału dotacji podstawowej są dwa parametry ściśle powiązane z działalnością naukową. Rezygnacja z nich lub dodanie kolejnych wydaje się mało prawdopodobna. Można jedynie rozważyć modyfikację wagi obu parametrów. Dyrektor zaznaczył również, że Ministerstwo zamierza dodatkowo stymulować do tego, żeby nakłady na naukę w uczelniach wzrastały kosztem nakładów na działalność dydaktyczną.

Kończąc wystąpienie Dyrektor Jarosław Oliwa przedstawił harmonogram poszczególnych etapów wdrażania projektu ustawy 2.0.

Prezentacja pt. „*Finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki według projektu ustawy przyjętego przez RM 20.03.2018 r*” stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Przewodniczący Komisji otworzył dyskusję i zaproponował zgłaszanie zagadnień, które powinny być skierowane do Ministerstwa jako uwagi UKF do aktualnej treści projektu ustawy 2.0.

W wyniku dyskusji Komisja przyjęła następujące uwagi i postulaty:

- 1) usunięcie z projektu ustawy zapisu określającego wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Fundusz ten powinien być w uczelniach tworzony na zasadach ogólnych, zapisanych w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych,
- 2) w odniesieniu do wieku emerytalnego pracowników szkół wyższych wprowadzenie zapisu, że stosunek pracy nauczyciela akademickiego ustaje po osiągnięciu 70. roku życia - profesorowie tytularni i 65. roku życia w przypadku pozostałych pracowników uczelni,
- 3) umożliwienie biernego i czynnego prawa wyborczego oraz zasiadania w organach kolegialnych nauczycielom akademickim, którzy nie ukończyli 70 roku życia,
- 4) dodanie zapisu mówiącego, że część pracy nauczyciela akademickiego ma charakter twórczy,
- 5) wprowadzenie nowego zapisu precyzującego zryczałtowany, procentowy udział przychodów nauczyciela akademickiego objętych 50% kosztami uzyskania przychodu (w grupach pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych - 90%, w grupie pracowników dydaktycznych oraz dyplomowanych bibliotekarzy -50%).

W wyniku późniejszych konsultacji UKF przyjęła dokument pt. „Wnioski z posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich” stanowiący załącznik nr 3 do protokołu.

W ostatniej części posiedzenia członkowie UKF wymienili informacje na temat sytuacji finansowej i wyniku finansowego uczelni w 2017 roku.

Z przesłanych przez uczelnie informacji wynika, że dwa Uniwersytety (Uniwersytet w Białymstoku i Uniwersytet Rzeszowski) zamknęły 2017 rok z niewielką stratą. W pierwszym przypadku przyczyną tego stanu była mniejsza niż w roku poprzednim dotacja podstawowa spowodowana niekorzystną wartością wskaźnika SSR. W drugim zaś na wynik finansowy uczelni wpłynęły wysokie koszty utrzymania Wydziału Lekarskiego i wydziałów artystycznych. Pozostałe 17 uniwersytetów w 2017 r. osiągnęło dodatni wynik finansowy.

Najlepsze wyniki finansowe w 2017 roku odnotowały odpowiednio Uniwersytety: Jagielloński, UAM w Poznaniu, Warszawski oraz Łódzki.

Kończąc obrady UKF dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM poinformował, że następne posiedzenie Komisji odbędzie się w dniach 21-23 czerwca, a gospodarzem spotkania będzie Uniwersytet w Białymstoku.

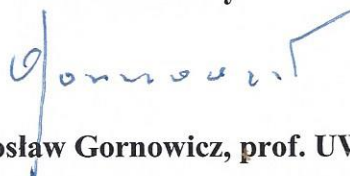
Przewodniczący UKF podziękował członkom Komisji oraz gościom za udział w obradach i zamknął piątą w kadencji 2016-2020 posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP.

Protokolowała

mgr Zofia Konopka

Przewodniczył

dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM